

ÖZET

BULDUK, Türker Barış. Adıyaman İndere (Zey) Köyü Ağzı, Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman, 2011.

Teknolojinin gelişmesi ve iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla birlikte kültürel bir zenginliğimiz olan ağızlarımız gün geçtikçe değişime ayak uydurmakta ya da bütünüyle ortadan kaybolmaktadır. Sözlü geleneğimizin bu değerlerini yazılı hâle getirip onların kalıcılığını sağlamak, dilimizin zenginliğini yaşatmak demektir.

XI. yüzyılda Türkistan bölgesinden batıya doğru başlayan göç birkaç asır devam etmiştir. Göç eden Oğuz boyları Anadolu'nun çeşitli yerlerine küçük gruplar hâlinde yerleşmişlerdir. Türkiye Türkçesindeki ağız çeşitliliğinin temel nedeni budur.

“Adıyaman İndere (Zey) Köyü Ağzı” başlıklı bu çalışmada çevre köylerden etnik yapı ve ağız özelliği bakımından apayrı özellikler taşıyan bir yöremizin ağız özellikleri incelenmiştir. Bu incelemeyle, XVI. yüzyılda bölgeye Azerbaycan'ın Erzincanî bölgesinden göç eden yöre halkının ağız özelliklerinin Azerbaycan Türkçesi ve Erzurum-Kars yöresi ağız özellikleriyle benzerliklerinin ve yazı dilimizle farklılıklarının belirtilmesi amaçlanmıştır.

Adıyaman İndere (Zey) köyünü kapsayan bu çalışmada veri toplamak için, köyde ağız özelliğini kaybetmemiş kişilerle görüşülmüş, bu görüşmeler kayıt altına alınarak yazıya geçirilmiş ve oluşturulan metinler incelenmiştir. Bu incelemelerde, dış faktörlerin etkisine ve aradan uzun yıllar geçmiş olmasına rağmen bölge ağzının birtakım özelliklerinin Azerbaycan Türkçesi ve Erzurum-Kars ağızlarıyla –özellikle de fonetik açıdan- benzerlikler taşıdığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler:

1. Adıyaman İndere (Zey) Köyü
2. Azerbaycan Türkçesi
3. Erzurum-Kars Ağızları
4. Yazı dili
5. Ses bilgisi